

PU - leder Åshild Nordhus var svært fornøyd da hun så den fullsatte salen, og kunne ønske over 80 medlemmer og interesserte velkommen til månedens temamøte den 19. april 2017.

Særlig velkommen var kveldens foredragsholder, Einar Lunde, som i 40 år har kommet til oss gjennom TV-skjermen. Nå var han kommet hit til Ålesund for å fortelle om

"KINA I AFRIKA - EN NY KOLONIMAKT ??"

Det ble en uforglemmelig reise til et Afrika som Lunde kjenner godt. Etter to perioder som NRK-korrespondent, og etter over 100 reiser til kontinentet, så har han utallige historier å fortelle.

Han slo fast med en gang, at noe er i ferd med å skje i Afrika. Både Verdensbanken og Det internasjonale pengefondet har signalisert at noe er på gang. Stille og rolig er et nytt og moderne Afrika i ferd med å utvikle seg.

Som korrespondent har han opplevd mange sterke historier, og mye overraskende. Han fortalte slik at vi laget egne bilder ut av det han sa. - Om mobilmaster som reises midt ute i ødemarken. Om lettkledde landsbybeboere som samles på markedet rundt ett punkt - som viser seg å være et **solcellepanel**. Og hva gjør de der? Jo, lader mobiltelefonene sine. For mobilmaster og solcellepanel og mobiltelefoner gir mennesker også utenfor de store byene adgang til mobile tjenester og særlig banktjenester. - Hvis vi tror at VIPS er nytt og moderne, så er det feil, det fantes allerede for 12 - 15 år siden i Afrika... Solcellepanel og mobiltelefoner : made in China..

Afrika ble i 1880-årene kolonisert av flere europeiske stormakter, uten at afrikanerne ble spurt. Utnytting av land og folk fulgte. Men der er ei tid for alt, og for 50-60 år siden begynte kolonimaktene å trekke seg ut. De etterlot seg selvstendige stater som var ganske uforberedt på å styre selv.

I den forbindelsen dro hjelpeorganisasjoner fra mange land, som Norges NORAD, til Afrika for å hjelpe til med oppbygging av infrastruktur og demokrati.. Og mellom kommunistiske stater og de vestlige landene så Kina at her var en nisje for dem også. De satset, og skaffet seg dermed allierte.

Så ble Mao borte, og Deng Xiaoping kom til makten i Kina. I 1978 var folket samlet til folkekongress under sin nye leder. Deng hadde langsiktige vyer for utviklingen av landet. Og folkekongressen gikk nå inn for at markedsøkonomi skulle innføres - på kinesiske premisser.

Kina trengte alle slags råvarer. Og de trengte handelspartnere som de kunne selge sine B - og C-produkt til. Kineserne dro tilbake til gamle venner i Afrika. Det ble det gjort store avtaler om kobber, olje, gass og andre råvarer. Og videre så ga kineserne tilbud om billige lån for utbygging av infrastruktur som flyplasser, vegger, havner mm.

Mens andre ga penger til stater for egen forvaltning, ga kineserne lån på vilkår av at de også skulle bygge og drifte det som ble bygget.

Kineserne hadde to mantra: 1) Vi skal ikke ha oversjøiske militære baser. 2) Vi skal ikke blande oss inn i indre anliggender.

Kina har utviklet en Ledelseskole for afrikanere, der de blir opplært i det kinesiske markedes-økonomisystemet.

Europa sliter med å få forståelse for at en ikke tåler korrupsjon i forbindelse med finansiering av prosjekt.

Ja, noe skjer i Afrika. Særlig fra år 2000 har en merket det. For folk flytter fra landsbygda til byene. De får jobb, utdanning, og en ny middelklasse på rundt 200 millioner mennesker vokser fram.

Lunde tar oss med til slummen i Dar es Salaam, Tanzania.

- Vi kan igrunnen se for oss marmorslottet som lyser midt i mot. - En skinnende flott og ny jernbanestasjon viser det seg å være, for å betjene en ny jernbanelinje fra Dar es Salaam til Zambias hovedstad Lusaka. (Bygd, betalt og driftet av kineserne -)

Og videre drar vi til den høytliggende hovedstaden i Etiopia. Til den flunkende nye T-banen i Addis Abeba , og den etiopiske baneføreren som fikk opplæring i Kina. All bruksanvisning er på kinesisk.

Lunde forteller om Robert Mugabe, den eneveldige herskeren i Zimbabwe, som er blitt 92 år gammel. Blir han syk på noen måte, så flys han direkte til Kina for behandling.

- Sør-Afrika ønsker å innføre den kinesiske statsforvaltningen. Men det fører til voldsomme protester.

- Etiopia er utstillingsvinduet for Kina i Afrika. Her kryr det av kinesere. Det bygges veger, banker, og en jernbane fra Addis til Djibouti på Afrikas Horn. -

For nå har Kina gått bort fra mantraet om oversjøiske militære baser. - I all hemmelighet ble det i 2015 gjort avtale om en militærbase i Djibouti. Flere stater har egne militære baser i dette lille, strategisk beliggende landet. Nå blir kineserne nabo til USA, som har 4000 menn stasjonert på sin base, som driver overvåking av det meste i regionen.

Kina har langsiktige mål. - I tillegg til å ruste opp og modernisere den gamle Silkeveien fra Kina til Europa, så planlegger de nå en maritim silkevei. Da er det trygt å ha en fot på Afrikas Horn. -

Er det så alle som aksepterer det som skjer, slik som det skjer, i Afrika? Lunde vet at mange afrikanere føler mer og mer at de mister kontrollen over egen utvikling. Men den stanser ikke. -

Det er bare det, at Afrika har en voldsom jobb å gjøre for å fortsette å utvikle seg i god retning. For korrupsjonen er så gjennomgripende på alle plan, at den vil knekke og drepe videre utvikling om den ikke blir tatt på alvor, sa Einar Lunde til slutt.

(Referat v/ Guri Bjørlo)

